Turun raitiotien yleissuunnitelma Satama – Varissuo

Vuorovaikutus kevät 2022 – yhteenveto 13.5.2022

Vuorovaikutus keväällä 2022

- Kerro kantasi -kysely
- Sidosryhmätilaisuus
- Elinkeinoelämän keskustelutilaisuus

- Kevään vuorovaikutuksen keskeisen sisällön muodostivat raitiotien linjausvaihtoehdot keskustassa, Tuomiokirkon kohdalla ja Varissuolla sekä niiden vaikutukset. Sekä Kerro kantasi –kyselyssä että sidosryhmätilaisuudessa ja elinkeinoelämän keskustelutilaisuudessa kerättiin kaupunkilaisten ja keskeisten sidosryhmien näkemyksiä tarkastelluista linjausvaihtoehdoista.

KERRO KANTASI -KYSELYN YHTEENVETO

Kerro kantasi –kysely

- Kysely oli auki 19.4.-8.5.2022.
- Kyselyä markkinointiin tiedotteella sekä kaupungin sähköisissä kanavissa.
- Kyselyyn jätettiin kaikkiaan 1 170 kommenttia.
- Kyselyssä oli kolme alaosiota. Kommentit jakautuivat alaosioittain seuraavasti:
  - Linjausvaihtoehdot keskustassa, 565 kommenttia
  - Linjausvaihtoehdot Tuomiokirkon kohdalla, 364 kommenttia
  - Linjausvaihtoehdot Varissuolla, 241 kommenttia
- Alaosiot sisälsivät seuraavat kysymykset:
  - Ensimmäisessä valintakysymyksessä (äänestys) vastaajien oli mahdollista valita mielestään paras linjausvaihtoehto ko. tarkasteluosassa.
  - Toisessa valintakysymyksessä vastaajilta tiedusteltiin, mitkä asiat vastaajat kokivat tärkeimpiä linjausvaihtoehtoa valittaessa.
  - Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus jättää avoimia kommentteja.
- Kysely sekä siihen jätetyt kommentit ja äänestysten tulokset ovat nähtävissä Kerro kantasi –palvelussa: https://kerrokantasi.turku.fi/raitiotie

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Linjausvaihtoehtojen äänestys

- Avoimen kommentoinnin lisäksi kyselyssä pystyi äänestämään mielestään parasta linjausvaihtoehtoa (ohessa äänestystulokset kaikista alaosioista).
- Keskustan linjausvaihtoehtojen osalta äänestystulos oli tasaisin, kun taas Tuomiokirkon kohdalla ja Varissuolla äänestyksessä erottui selkeästi eniten kannatusta saanut linjausvaihtoehto.

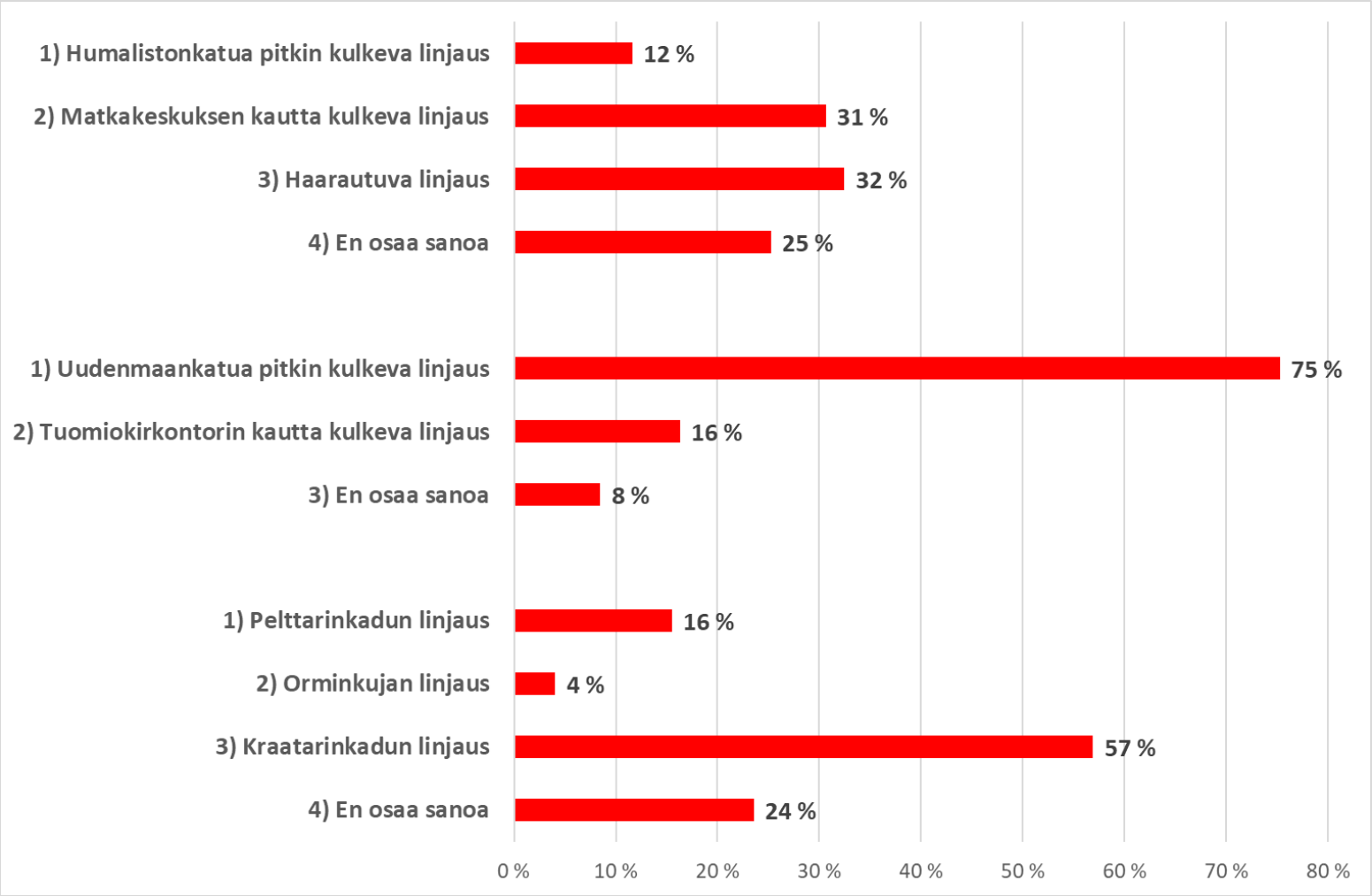

Kerro kantasi –kyselyn nostot

Tärkeimpinä asioina linjausvaihtoehdon valinnassa vastaajat pitivät:

- Linjauksella/pysäkeillä saavutettavat kohteet ja palvelut
- Jalankulun sujuvuus ja miellyttävyys
- Joukkoliikenteen nopeus ja täsmällisyys
- Keskustan vetovoima
- Pyöräilyn sujuvuus ja miellyttävyys

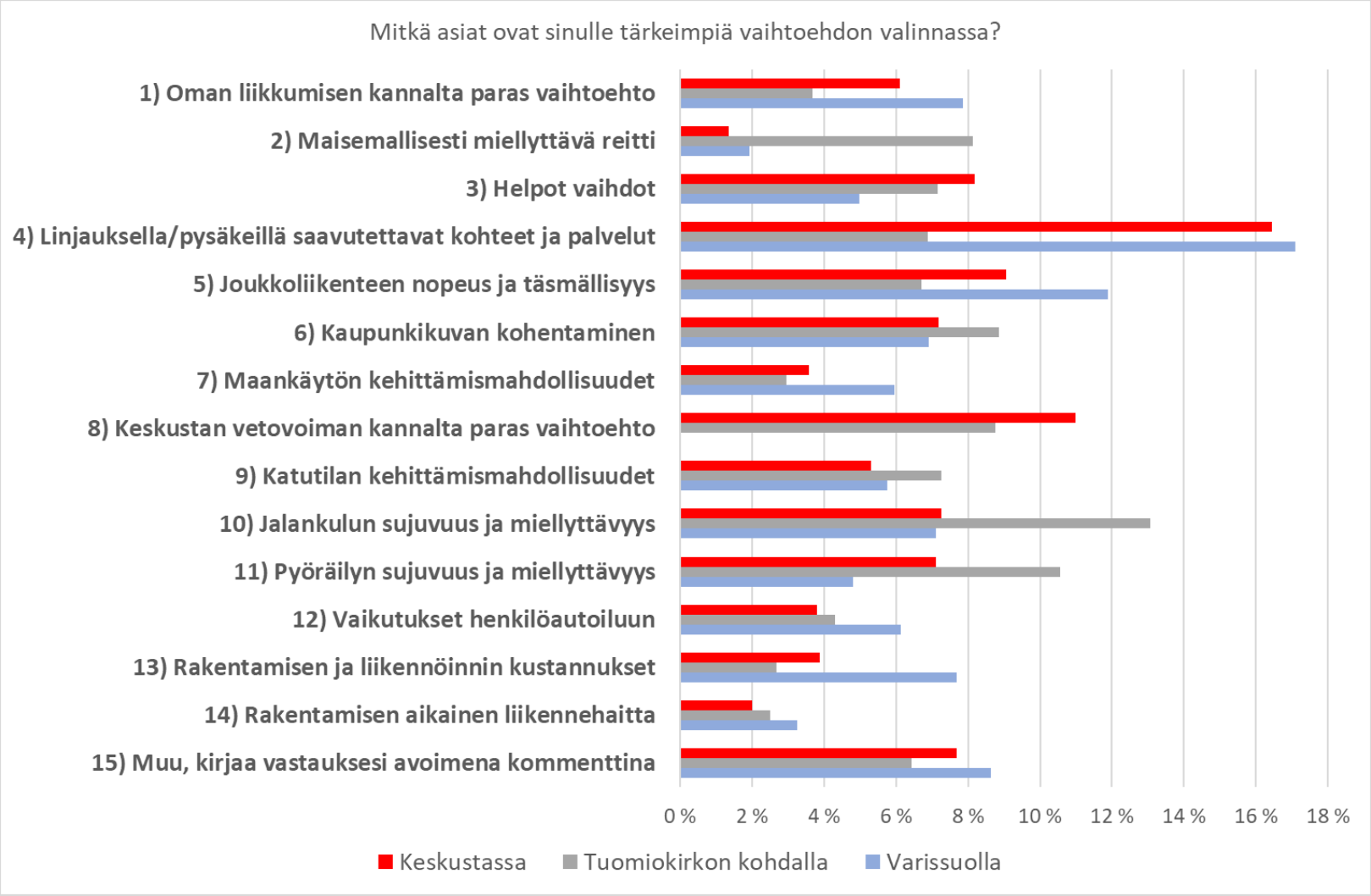

Kerro kantasi –kyselyn nostot

- Linjausvaihtoehtojen kommentoinnin lisäksi avoimissa kommenteissa oli nostettu esille näkemyksiä ylipäätään raitiotien rakentamisen puolesta ja vastaan, vaikkei sitä erikseen kysytty.
- Valtaosa kommenteista oli raitiotien rakentamista puoltavia tai pelkästään linjausvaihtoehtoja kommentoivia. Raitiotien rakentamista ylipäätään vastustavia kommentteja oli kaikissa alaosioissa yhteensä noin 340 kpl.
- Raitiotietä vastustavissa kommenteissa oli nostettu esiin seuraavat argumentit ja huolenaiheet:
  - Raitioteiden rakentamista Turkuun pidetään yleisesti turhana ja liian kalliina
    - Monet vastaajat vetosivat kaupungin muiden hankkeiden rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin, kustannuksiin ja havaittuihin ongelmiin (funikulaari, Logomon silta, toriparkki)
  - Sähköbussit ja muut tulevaisuuden liikkumismuodot palvelevat Turkua riittävän hyvin
  - Keskustan katujen ahtaus ja vaikutukset autoliikenteeseen
  - Raiteiden joustamattomuus ja häiriöherkkyys
  - Lähijunaliikenteen kehittäminen nykyistä rataverkkoa hyödyntämällä
  - Raitiotien sijaan enemmän rahoitusta tulisi ohjata terveydenhuoltoon ja muihin peruspalveluihin
  - Ei uskota raideliikenteen kannattavuuteen tai vetovoimaisuuteen
  - Kyseenalaistetaan esitettyä linjausta satamaan ja Varissuolle (onko riittävästi käyttäjiä, Varissuolla nykyisin hyvä joukkoliikennetarjonta)

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Alaosio 1: Linjausvaihtoehdot keskustassa

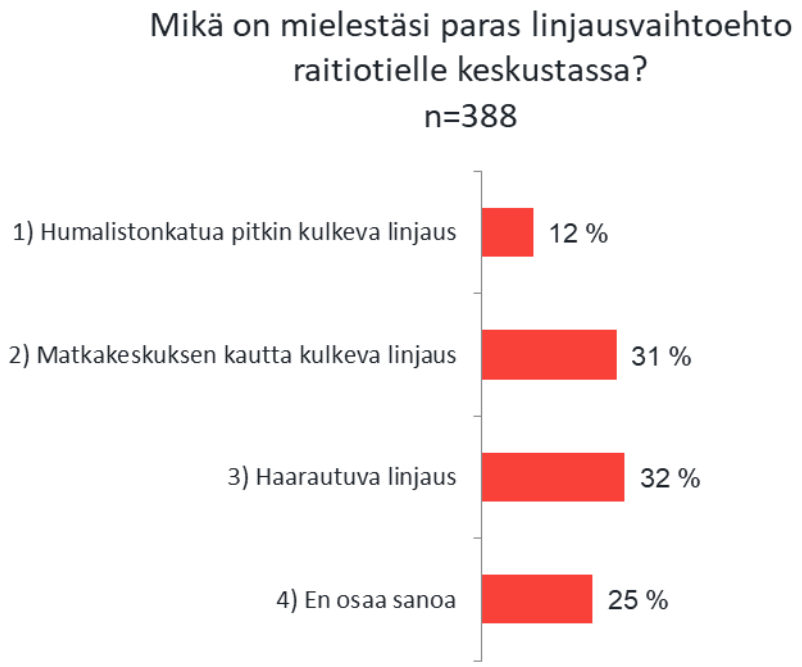

- Äänestyksessä parhaasta linjausvaihtoehdosta keskustassa haarautuva linjaus ja Matkakeskuksen kautta kulkeva linjaus keräsivät lähes yhtä paljon ääniä.
- Alaosioon jätettiin yhteensä 565 avointa kommenttia.
- Raitiotieyhteyttä Matkakeskukselle pidettiin yleisesti tärkeänä ja se mainittiin 130:ssä kommentissa. Myös moni Humalistonkadun linjausta kannattanut vastaaja kirjoitti, että verkostoa tulisi seuraavassa vaiheessa laajentaa Matkakeskukselle.
- Lisäksi moni haarautuvaa linjausta kannattava vastaaja oli sitä mieltä, että toiseksi paras vaihtoehto olisi Humalistonkatu, jolloin haara Matkakeskukselle voitaisiin toteuttaa myöhemmin, kun Matkakeskuksen toteuttamisesta on tehty virallinen päätös.

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Alaosio 1: Linjausvaihtoehdot keskustassa

Mitkä asiat ovat sinulle tärkeimpiä vaihtoehdon valinnassa?
n=1392

- Tärkeimpinä asioina linjausvaihtoehdon valinnassa vastaajat pitivät keskustassa
  - Linjausvaihtoehdolla saavutettavat kohteet ja palvelut
  - Keskustan vetovoima
  - Joukkoliiketeen nopeus ja täsmällisyys
  - Helpot vaihdot

Kerro kantasi –kysely
Alaosio 1: Linjausvaihtoehdot keskustassa (n=565)

Humalistonkatua pitkin kulkeva linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Suoruus, nopeus, selkeys
  - Kehittäisi Humalistonkadun kaupunkikuvaa ja laajentaisi liikekeskustaa
  - Parantaisi pyöräliikenteen olosuhteita Humalistonkadulla
  - Humalistonkadulla hyvin tilaa raitiotielle
  - Pidetään hyvänä vaihtoehtona ensimmäisessä vaiheessa, jos myöhemmin reitistöä laajennetaan myös Matkakeskukselle
  - Humalistonkatu tulisi toteuttaa koko matkalta joukkoliikennekatuna
- **Vastaan:**
  - Jos rakennetaan pelkästään tämä linjaus, ei mahdollista sujuvia vaihtoja kulkumuotojen välillä

Matkakeskuksen kautta kulkeva linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Mahdollistaa sujuvat vaihdot joukkoliikennemuotojen välillä
  - Kulkee myös torin kautta
- **Vastaan:**
  - Hitaus
  - Mutkittelevuus, paljon 90° kulmia
  - Kulku Läntisen Pitkäkadun kautta (katu ahdas, raitiovaunut, autot ja pyörät samalla kaistalla) heikentää liikennöinnin sujuvuutta, lisää häiriöherkkyyttä ja heikentää pyöräilijöiden turvallisuutta
  - Miksi linjataan Läntisen Pitkäkadun kautta, jos sillä ei ole pysäkkiä?
  - Jättää palvelematta suurta osaa keskustasta

Haarautuva linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Yhdistää kummankin linjauksen parhaat puolet
  - Kattaa keskusta-alueen laajimmin
  - Yhteys sekä Matkakeskukselle että torille
  - Palvelee parhaiten raitiotien laajenemista tulevaisuudessa
  - Keskustan mylläys voitaisiin tehdä pois alta tehdä yhdellä kertaa
- **Vastaan:**

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Alaosio 2: Linjausvaihtoehdot Tuomiokirkon kohdalla

- Äänestyksessä parhaasta linjausvaihtoehdosta Tuomiokirkon kohdalla Uudenmaankatua pitkin kulkeva linjaus keräsi selvästi eniten ääniä.
- Alaosioon jätettiin yhteensä 364 avointa kommenttia.
- Avoimissa kommenteissa Tuomiokirkontorin läpi kulkevaa linjausvaihtoehtoa vastustettiin ja Tuomiokirkon kulttuurihistoriallinen ympäristö toivottiin säilyvän nykyisellään kävelyn, pyöräliikenteen ja oleskelun alueena sekä tapahtumapaikkana. Tämä mainittiin yli 150:ssä kommentissa. Moni piti Uudenmaankatua pitkin kulkevaa linjausta parempana vaihtoehtona etenkin siitä syystä, että tällöin Tuomiokirkontori säilyisi nykyisellään moottoriajoneuvoliikenteeltä rauhoitettuna alueena.

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Alaosio 2: Linjausvaihtoehdot Tuomiokirkon kohdalla

Mitkä asiat ovat sinulle tärkeimpiä vaihtoehdon valinnassa?
n=1117

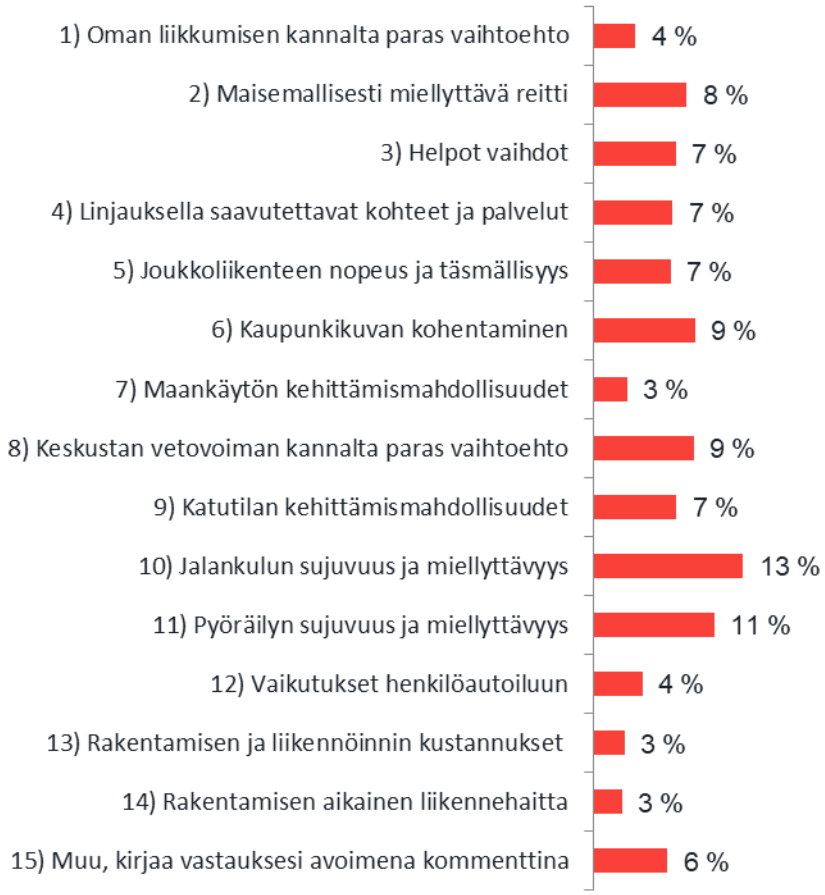

- Tärkeimpinä asioina linjausvaihtoehdon valinnassa vastaajat pitivät Tuomiokirkon kohdalla
  - Jalankulun sujuvuus ja miellyttävyys
  - Pyöräilyn sujuvuus ja miellyttävyys
  - Kaupunkikuvan kohentaminen
  - Keskustan vetovoima

Kerro kantasi –kysely
Alaosio 2: Linjausvaihtoehdot Tuomiokirkon kohdalla (n=364)

Uudenmaankatua pitkin kulkeva linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Helpot ja sujuvat vaihdot
  - Mahdollistaa raitiotien laajenemisen Skanssin ja Kaarinan suuntaan
  - Vähemmän mutkia, sujuvampi
  - Rauhoittaa autoliikennettä Uudenmaankadulla
  - Parantaa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita
  - Mahdollisuus parantaa Uudenmaankadun ja Hämeenkadun liittymää
  - Katutilan uudelleen jäsentely lisää alueen viihtyisyyttä
  - Mahdollistaa Uudenmaankadun kehittämisen joukkoliikennekatuna
- **Vastaan:**
  - Uudenmaankadun ja Hämeenkadun liittymä nykyisin jo hyvin ruuhkainen
  - Heikentää autoliikenteen toimivuutta entisestään

Tuomiokirkontorin halki kulkeva linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Häiritsee vähemmän autoliikennettä, vähemmän haittaa vilkasliikenteisille kaduille
  - Maisemallisesti miellyttävä
  - Tehostaa alueen käyttöä, elävöittää Tuomiokirkontoria
- **Vastaan:**
  - Kulttuurihistoriallinen ympäristö muuttuu
  - Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus heikkenee Tuomiokirkontorilla
  - Tuomiokirkontorin tapahtumakäyttö vaikeutuu
  - Vaihtomatkan kasvaa

Lisäksi kommenteissa ehdotettiin muutamaa uutta linjausvaihtoehtoja.

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Alaosio 3: Linjausvaihtoehdot Varissuolla

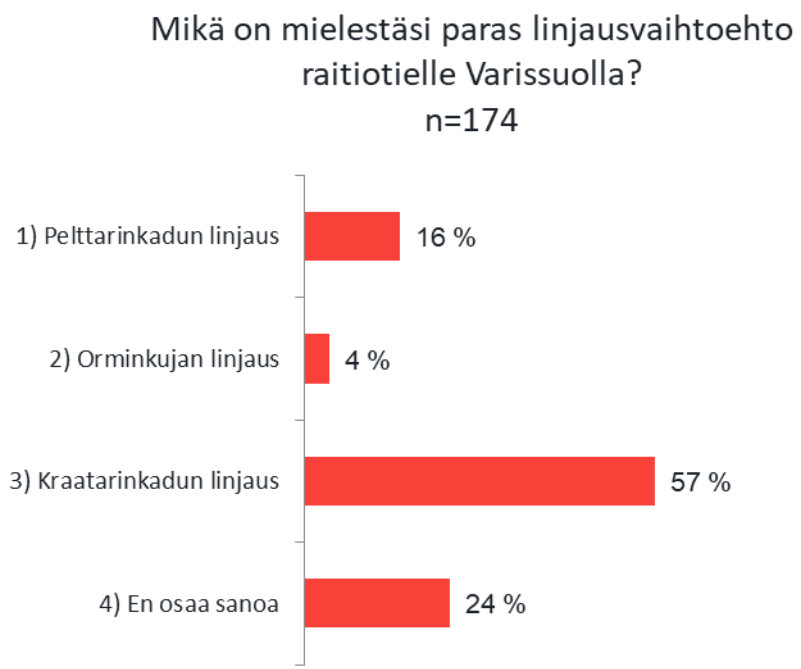

- Äänestyksessä parhaasta linjausvaihtoehdosta Varissuolla Kraatarinkadun linjaus keräsi selvästi eniten ääniä.
- Alaosioon jätettiin yhteensä 241 avointa kommenttia.
- Pisintä Kraatarinkadun linjausta pidettiin saavutettavuuden kannalta parhaana. Moni vastaaja oli myös sitä mieltä, että jos raitiotie toteutetaan Varissuolle, linjausta ei kannata jättää tyngäksi vaan jatkaa mahdollisimman pitkälle.
- Osa vastaajista koki raitiotien rakentamisen Varissuolle tarpeettomana nykyisen hyvän joukkoliikennetarjonnan takia.

Kerro kantasi –kyselyn nostot
Alaosio 3: Linjausvaihtoehdot Varissuolla

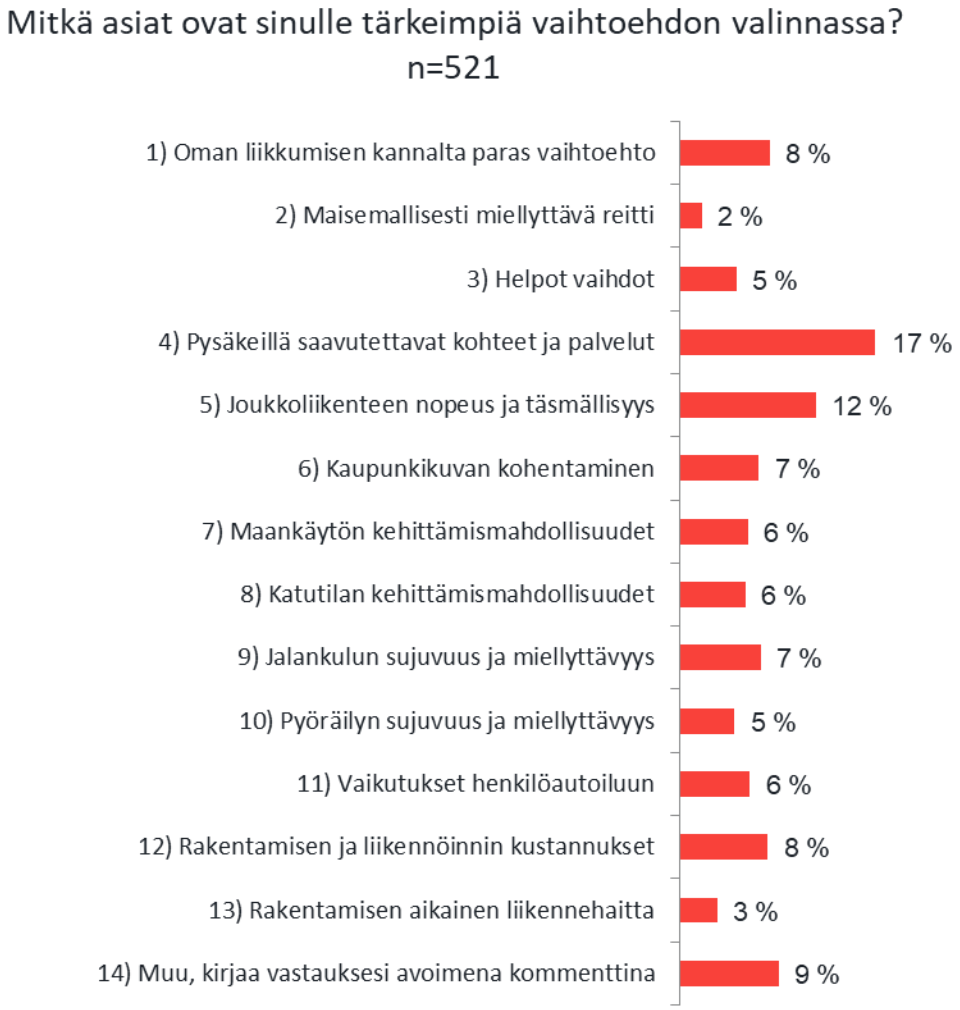

- Tärkeimpinä asioina linjausvaihtoehdon valinnassa vastaajat pitivät Varissuolla
  - Pysäkeillä saavutettavat kohteet ja palvelut
  - Joukkoliikenteen nopeus ja täsmällisyys
  - Oman liikkumisen kannalta paras vaihtoehto
  - Rakentamisen ja liikennöinnin kustannukset

Kerro kantasi –kysely
Alaosio 3: Linjausvaihtoehdot Varissuolla (n=241)

Pelttarinkadun linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Edullisin ja nopein rakentaa
  - Selkeä
- **Vastaan:**
  - Heikoin saavutettavuus
  - Linjaus jää tyngäksi

Orminkujan linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Sujuva
- **Vastaan:**
  - Linjaus jää tyngäksi

Kraatarinkadun linjausvaihtoehto

- **Puolesta:**
  - Palvelee parhaiten koko aluetta ja tavoittaa eniten käyttäjiä
  - Eniten pysäkkejä ja lyhyet kävelymatkat pysäkeille
  - Matka-aika vain hieman pidempi
  - Kohentaa katukuvaa pisimmältä matkalta
  - Vaikuttaa Varissuon yleisilmeeseen positiivisesti
  - Nostaa alueen houkuttelevuutta ja arvostusta
- **Vastaan:**
  - Korkeimmat kustannukset
  - Heikentää muun liikenteen sujuvuutta
  - Lisää epävarmuutta raitiotien matka-ajan luotettavuuteen

Lisäksi kommenteissa ehdotettiin koko Varissuon kiertävää linjausta.

SIDOSRYHMÄTILAISUUDEN YHTEENVETO

Sidosryhmätilaisuus

- Sidosryhmätilaisuus järjestettiin maanantaina 25.4.2022 klo 17.30-19.30 etänä Teamsin välityksellä.
- Sidosryhmätilaisuuden kutsu toimitettiin hieman yli sadalle sidosryhmien edustajalle, joista 21 osallistui lopulta tilaisuuteen.
- Sidosryhmätilaisuudessa edustettuina olivat Turkuseura ry, Keskikaupungin asukasyhdistys Toispual jokke ry, Varissuo-Seura ry, Runosmäkiseura ry, Itä-Turun Eläkkeensaajat ry, Esteettömyysraati, Vammaisneuvosto, Turun yliopiston ylioppilaskunta, Turun polkupyöräilijät ry, Kiinteistöliitto, Turun yrittäjät, Turun Ydinkeskustayhdistys ry, Turun Autoilijat ry, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Turun kaupungin viranhaltijat (Turun museokeskus, Pelastuslaitos, Keskustan kehittämisen kärkihanke) sekä apulaispormestari ja valtuustoryhmän puheenjohtaja.
- Lisäksi sidosryhmätilaisuuteen osallistui konsultilta 5 henkilöä sekä tilaajan edustajina Juha Jokela ja Susan Nymander.
- Sidosryhmässä pohdittiin yhdessä raitiotien linjausvaihtoehtojen vaikutuksia elinkeinoelämään ja palveluihin, kaupunkikuvaan ja kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen ja liikkumiseen sekä asukkaiden viihtyisyyteen ja hyvinvointiin. Lisäksi osallistujat pääsivät äänestämään linjausvaihtoehdoista.

Sidosryhmätilaisuuden ohjelma

klo 17.30	Sidosryhmätilaisuuden avaus (Turun kaupunki)
klo 17.35	Turun raitiotien yleissuunnitelman laadinta välille Satama-Varissuo sekä raitiotien linjausvaihtoehdot – hankkeen esittely ja johdanto työskentelyyn (WSP)
klo 18.00	Työskentelyn ohjeistus ja työskentely ryhmissä
klo 19.05	Työskentelyn purku, äänestys ja loppukeskustelu
klo 19.25	Tilaisuuden päätössanat (Turun kaupunki)
klo 19.30	Sidosryhmätilaisuus päättyy

Sidosryhmätilaisuuden nostot (1/3)

- **<u>Raitiotien linjausvaihtoehdot keskustassa:</u>**
  Keskustelussa korostui etenkin vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen. Matkakeskuksen linjausvaihtoehtoa pidettiin luontevana, koska se mahdollistaa sujuvat joukkoliikenteen vaihdot. Haarautuvaa linjausvaihtoehtoa pidettiin puolestaan vaikeasti hahmotettavana. Humalistonkadun linjausvaihtoehtoa pidettiin suorana ja sujuvana.

  Äänestyksessä Matkakeskuksen linjausvaihtoehto sai eniten kannatusta.

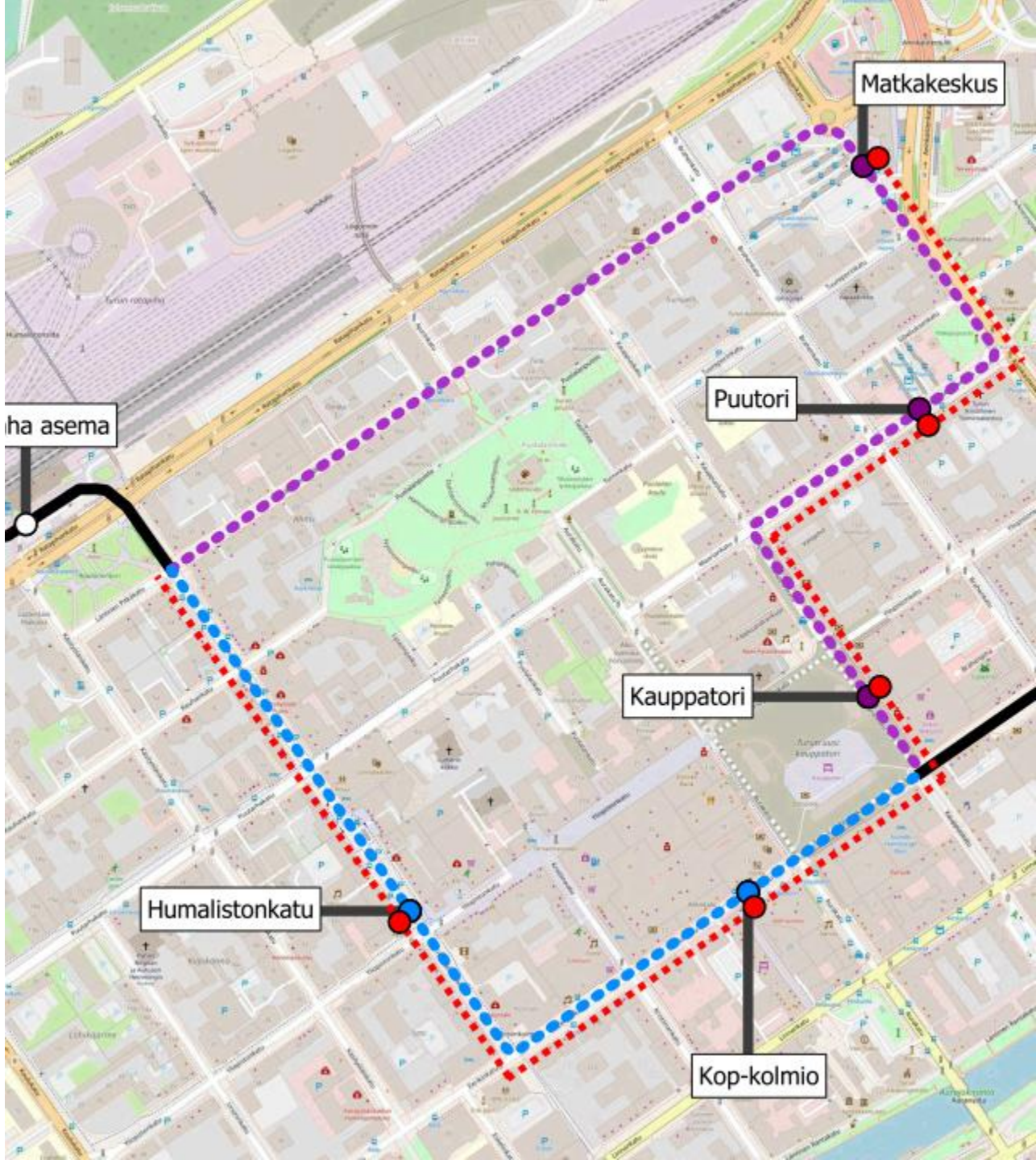

Sidosryhmätilaisuuden nostot (2/3)

- **<u>Raitiotien linjausvaihtoehdot Tuomiokirkon kohdalla:</u>**
  Keskustelussa nousi esille raitiotien vaikutukset kaupunkikuvaan, liikkumisen turvallisuuteen sekä Tuomiokirkontorin tapahtumakäyttöön. Uudenmaankadun linjausvaihtoehdon katsottiin vaikuttavan vähemmän kaupunkikuvaan ja mahdollistavan Tuomiokirkontorin tapahtumakäytön. Toisaalta huolena oli kadun ahtaus sekä raitiotien vaikutukset Uudenmaankadun läpiajoliikenteeseen.

  Äänestyksessä Uudenmaankadun linjausvaihtoehto sai eniten kannatusta.

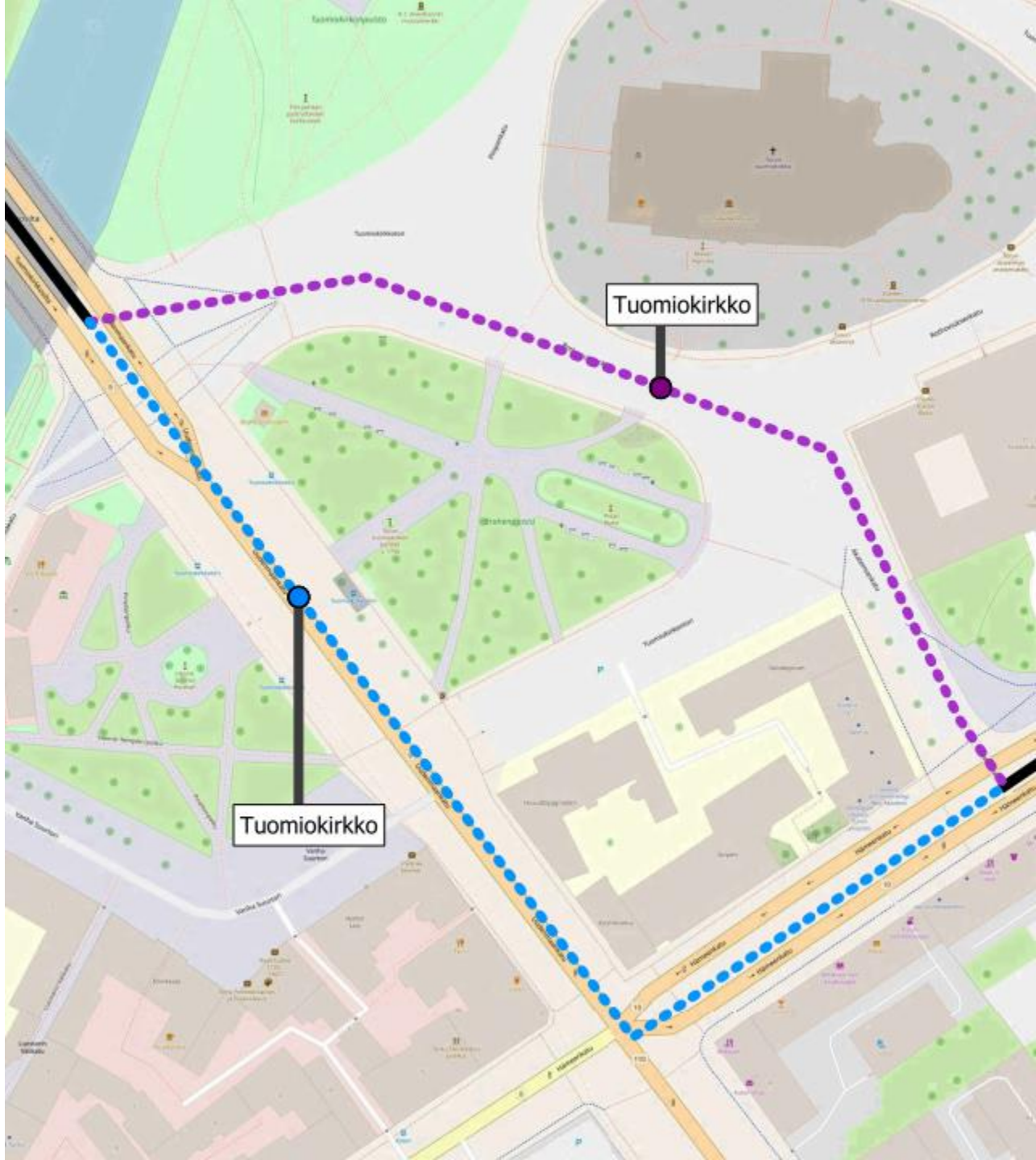

Sidosryhmätilaisuuden nostot (3/3)

- **<u>Raitiotien linjausvaihtoehdot Varissuolla:</u>** Keskustelussa nousi esille Varissuon joukkoliikenteen nykyinen hyvä palvelutaso eikä raitiotien katsottu tuovan parannusta joukkoliikenteen palvelutasoon. Lisäksi keskustelussa nousi esille ehdotus uudesta linjausvaihtoehdosta, jossa raitiotie tekisi lenkin Littoistentieltä Suurpäänkadulle ja edelleen Karvataskunkatua pitkin Varissuon liikekeskukselle. Pisimmän Kraatarinkadun linjausvaihtoehdon katsottiin palvelevan Varissuon aluetta kattavimmin ja olevan esteettömän saavutettavuuden kannalta paras vaihtoehto. Lyhyimmän Pelttarinkadun linjausvaihtoehdon katsottiin puolestaan olevan nopein ja tehokkain vaihtoehto.

  Pelttarinkadun ja Kraatarinkadun linjausvaihtoehdot päätyivät äänestyksessä lähes tasatulokseen.

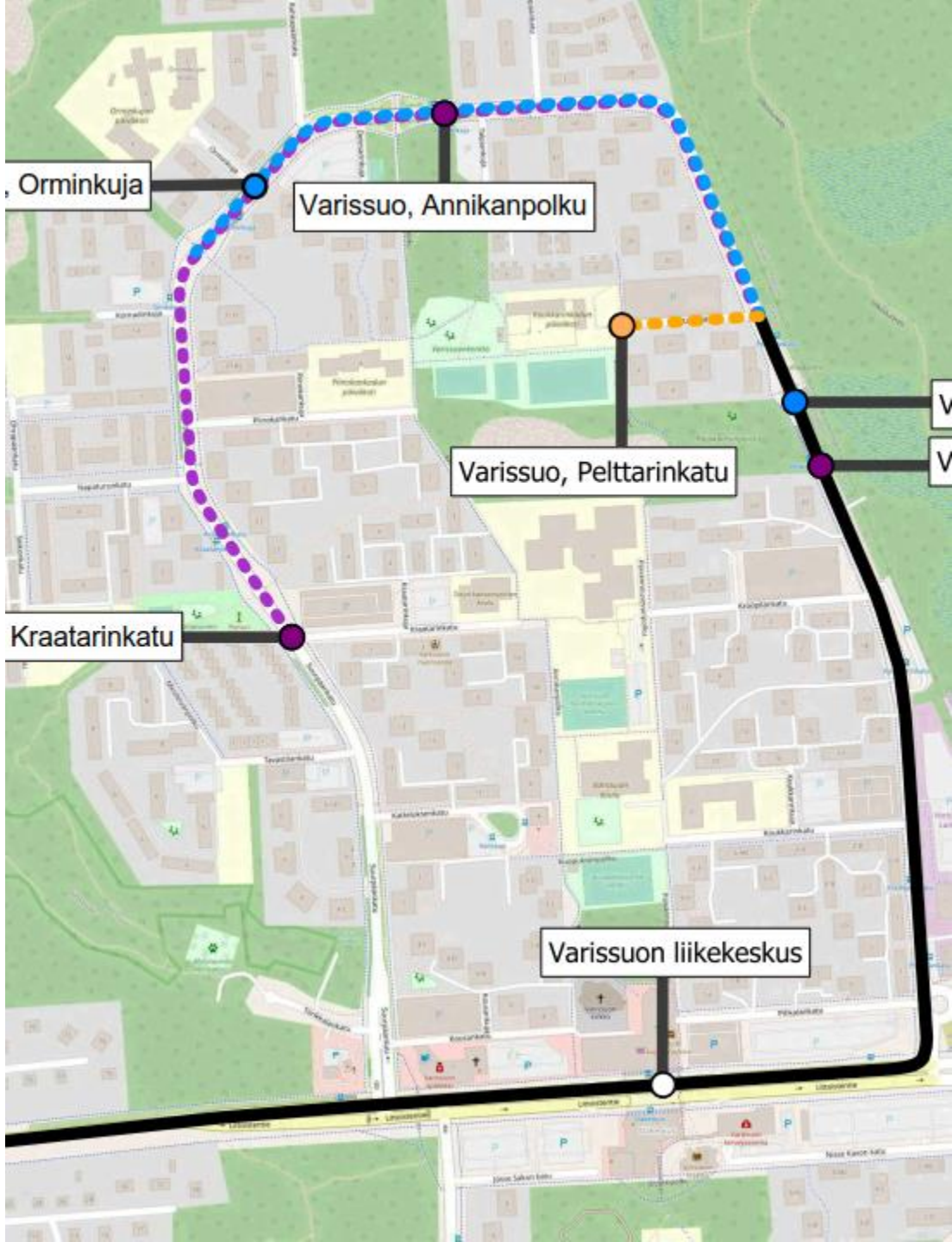

ELINKEINOELÄMÄN KESKUSTELUTILAISUUDEN YHTEENVETO

Elinkeinoelämän keskustelutilaisuus

- Elinkeinoelämän keskustelutilaisuus järjestettiin keskiviikkona 6.4.2022 etänä Teamsin välityksellä.
- Elinkeinoelämän keskustelutilaisuuteen kutsuttiin edustajia Turun Kauppakamarin kaupan ja palvelun valiokunnasta, elinkeinopoliittisesta valiokunnasta ja matkailuvaliokunnasta sekä Turun yrittäjien hallituksesta ja Turkucenter (keskustayhdistys). Tilaisuuteen osallistui konsultin ja kaupungin edustajien lisäksi 12 elinkeinoelämän sidosryhmien edustajaa.
- Tilaisuuden sisältö
  - Tilaisuuden avaus
  - Raitiotien yleissuunnitelman ja linjausvaihtoehtojen esittely
  - Raitiotien alustavien vaikutusten esittely keskustan linjausvaihtoehtojen osalta
  - Keskustelu pienryhmissä
  - Ryhmäkeskustelujen purku ja yhteinen keskustelu
  - Tilaisuuden päätös

Elinkeinoelämän keskustelu tilaisuuden nostot (1/2)

- Tärkeää on kehittää kaupunkia muutoinkin kuin raitiotiereitin varrella. Elinkeinoelämän toimijat pelkäävät, että kaupungin panostus ja kaupunkikehitys painottuvat vain raitiotien varteen. Toiveena olisikin, että toteutuessaan raitiotielinjastot laajenisivat nopeasti.
- Satama-Matkakeskus-Kauppatori -yhteys on tärkeä, koska siitä hyötyy sekä työmatkustus että turismi. Lisäksi Skanssi (raitiotien laajentaminen Kaarinan suuntaan) ja Mylly (raitiotien laajentaminen Raision suuntaan) tulisi kytkeä raitiotien varteen. Raitiotie luo kasvupotentiaalia koko Turun seudun näkökulmasta, jos raitiotiejärjestelmä laajenee Kaarinaan ja Raisioon.
- Pitkällä aikavälillä vaikutukset ovat positiiviset kaupungin imagoon. Raitiotie luo modernia kaupunkia ja suurkaupunkivaikutelman, mutta Turulla on myös muita kehitysvaihtoehtoja. Osa toimijoista kyseenalaista, onko raitiotie oikea vaihtoehto Turkuun vai voisiko jokin muu vaihtoehto toimia.
- Investoinnin hinta herätti huolta rakennuskustannusten ollessa nousussa. Ainoa asia, jolla hanke voidaan maksaa takaisin on sen avulla saavutettu kasvu. Tämän takia raitiotie olisi hyvä suunnata alueille, joilla on saavutettavissa voimakasta kasvua.

Elinkeinoelämän keskustelu tilaisuuden nostot (2/2)

- Keskustan elinkeinorakenteen arvioitiin kevenevän, jos saavutettavuus autolla heikkenee ja maanarvo kasvaa (nykyisillä yrittäjillä ei ole varaa kasvaviin vuokriin). Raitiotie muuttaa mahdollisesti keskustan luonnetta viihde- ja matkailu-palveluiden suuntaan.
- Toimijat ovat huolissaan rakentamisen aikaisista haitta-vaikutuksista erityisesti kauppatorin ympäristössä. Tämä voi vaikuttaa negatiivisesti toimijoiden halukkuuteen tehdä investointeja. Yrittäjien olisi tärkeä kuulla yrittäjätarinoita ja dataa Tampereelta siitä, miten rakentamisvaiheesta selvittiin ja miten siellä menee nyt.
- Raitiotie ja sen rakentaminen vaikuttaa ravintoloiden ja liikkeiden huoltologistiikan hoitamiseen. Se herätti huolta niin rakentamisen aikana kuin myös sen jälkeen.
- Tuomiokirkon edestä kulkeva linjaus rajoittaisi Tuomiokirkon-torin käyttöä tapahtuma- ja ravintolatoimintaan, mikä nähtiin negatiivisena asiana.

Positiiviset:

- Positiiviset vaikutukset kaupungin imagoon erityisesti pitkällä aikavälillä.
- Vauhdittaa investointeja.
- Jos raitiotieverkko olisi laaja, niin suurempi osa alueista ja yrityksistä pääsee raitiotien positiivisten vaikutusten piiriin.
- Järjestelmän laajentaminen luo kasvupotentiaalia koko seudulle.
- Parantaa matkailupalvelujen saavutettavuutta, Satama-Matkakeskus –yhteys on tärkeä.

Negatiiviset:

- Pelko muun kaupungin näivettymisestä, kun kaupunkikehitys ja hankkeet painottuvat raitiotien varrelle.
- Ehdotettujen linjausten ulkopuolelle jää tärkeitä kohteita (Skanssi, Mylly).
- Rakentamisen aikaiset haitat yritystoiminnalle erityisesti kauppatorin ympäristössä. Voi vaikuttaa negatiivisesti toimijoiden halukkuuteen tehdä investointeja.
- Investoinnin hinta herätti huolta rakentamiskustannusten ollessa kasvussa.